

KONZERVATORSKO-RESTAURATORSKI RADOVI NA SLICI RASPEĆA S KORPUSOM KRISTA IZ CRKVE SV. ANE U KRIŽEVCIMA

Podatci o objektu:

Objekt:	zidna slika „Raspeće s Majkom Božjom“	/	korpus Krista
Datacija:	oko 1770ih	/	kraj 18. stoljeća
Tehnika:	fresco	/	polikromorano drvo
Autor:	nepoznati autor pavlinske slikarske radionice	/	nepoznati autor
Smještaj:	župna crkva Sv. Ane, istočni zid sakristije		
Vlasnik/korisnik:	Župa sv. Ane		
Nadležni KO:	Konzervatorski odjel u Bjelovaru		

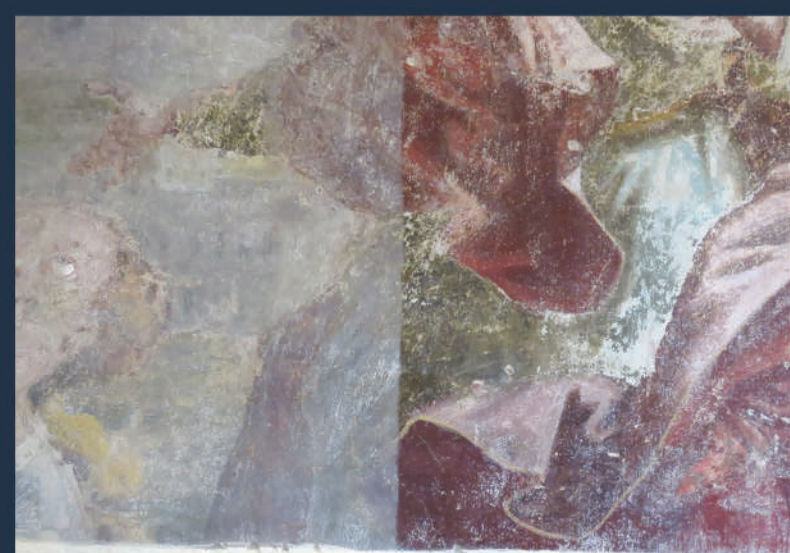
Crkvu sv. Ane u Križevcima, nekadašnji kompleks sa samostanom, podigli su Pavlini 1718. godine. Interijer crkve bio je obogaćen oslicima radionice pavlinskih slikara koji su djelovali pod utjecajem svojeg najpoznatijeg majstora I.K. Rangerera te baroknim inventarom koji se godinama upotpunjavao. Ukidanjem reda Pavlina na području Austrougarske 1786. godine Pavlini napuštaju samostan, a crkva nakon toga postaje župna.

Purifikacija stila

Tijekom djelovanja H. Bollea na našim prostorima, predviđena je stilska purifikacija i za crkvu sv. Ane u duhu historizma. Za to vrijeme interijer crkve gubi sav svoj barokni inventar dok su zidni oslici prebojani.

Raniji konzervatorsko-restauratorski postupci

Tijekom 1950. godine započeta je obnova i ponovno otkrivanje *fresco* oslika. Obnovu su vodili konzervatori prof. Tihomil Strahuljak i ing. Mladen Fučić koji u svojim izvještajima navode kako je donji dio „slikarije“ uništen. Spomenut je i korpus Krista koji je plastičan i polikromiran, ali dislociran sa oslika.

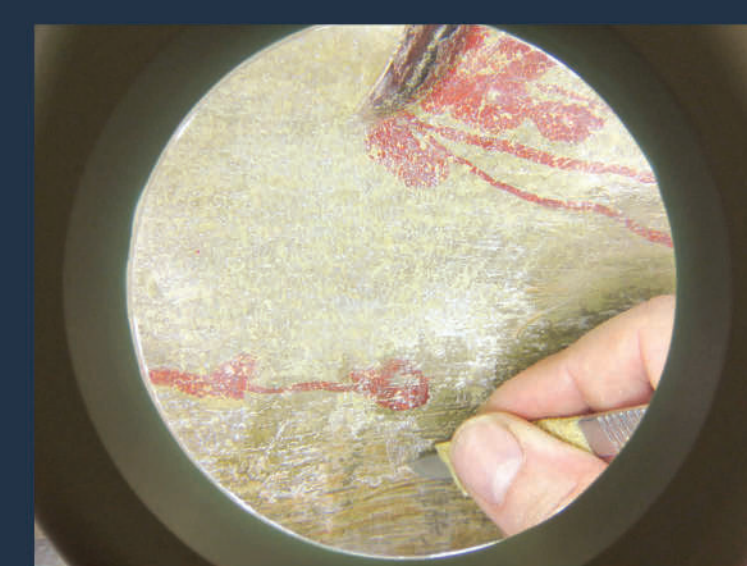
Slika 3. čišćenje oslika, detalj draperije sv. Ivana

Slika 1. zidna slika „Raspeće s Majkom Božjom“, zatečeno stanje

Slika 2. korpus Krista, zatečeno stanje

Slika 4. uklanjanje preslika skalpelom uz pomoć lupe

Konzervatorsko-restauratorska istraživanja

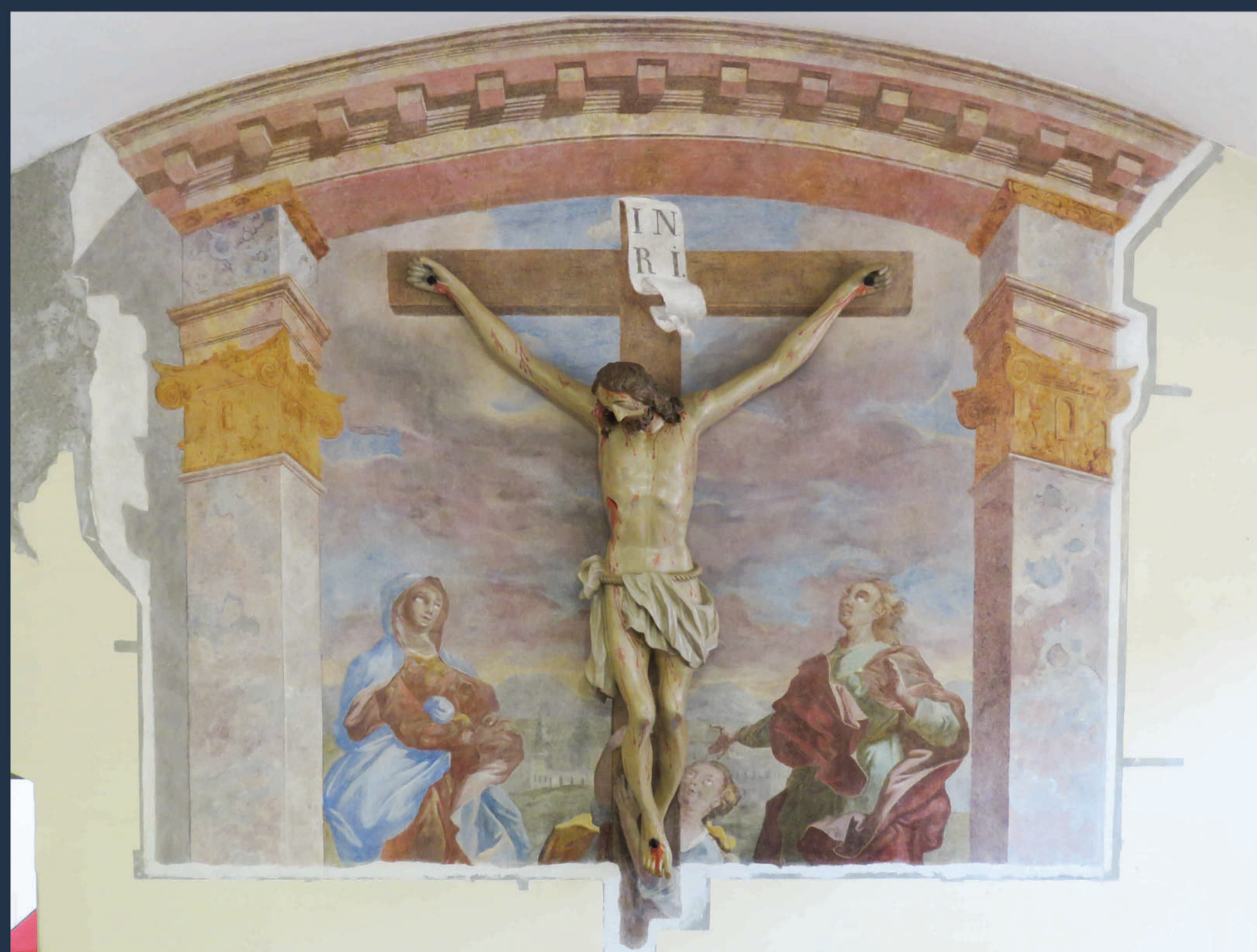
Cjelokupnim konzervatorsko-restauratorskim radovima predhodili su istražni radovi interijera crkve, a zasebno i istraživanja na korpusu Krista. Prema rezultatima istraživanja predloženi su cjelokupni konz.-rest. radovi kako bi se objedinila slikarsko-skulpturalna cjelina.

Zatečeno stanje zidne slike

Donji dio oslika, vjerojatno otučen, u potpunosti nedostaje. Rubovi slike bili su prekriveni slojevima boje negirajući dimenzije očuvanog oslika. Slojevi prljavštine prigušili su izvoran kolorit slike. Trusnost i izguljenost površina doprinjeli su nečitljivosti detalja. U gornjim dijelovima slike bile su prisutne pukotine kao i odvajanja u donjim slojevima žbuke.

Izvedeni zahvati na zidnoj slici:

- probe čišćenja, suhom i mokrom metodom
- sondiranje/otvaranje stvarnih rubova oslika
- čišćenje površinske prljavštine
- uklanjanje ostataka naknadne žbuke, starijih zakita i neadekvatnih retuša
- fiksiranje i izolacija oslika
- injektiranje i opšivanje nestabilnih dijelova
- nadoknade u sloju nosioca-žbuke
- reintegracija u sloju oslika/ retuš

Slika 5. zidna slika „Raspeća s Majkom Božjom“ i korpusom Krista nakon radova

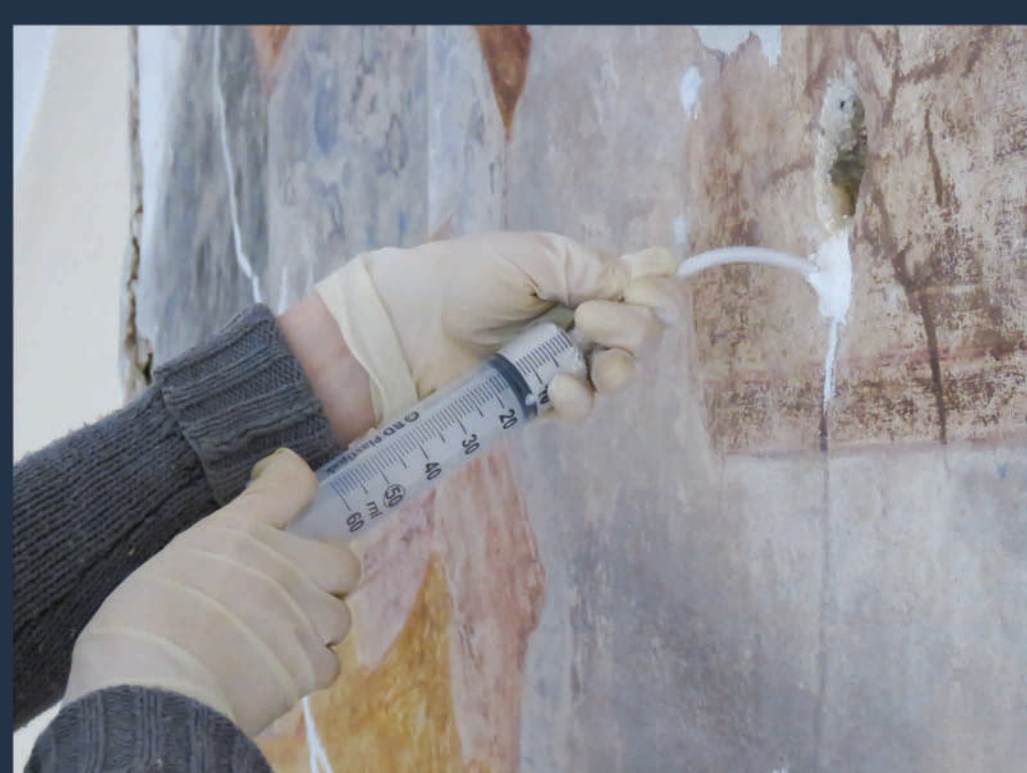
Slika 6. korpus Krista nakon radova

Izvedeni zahvati na korpusu Krista:

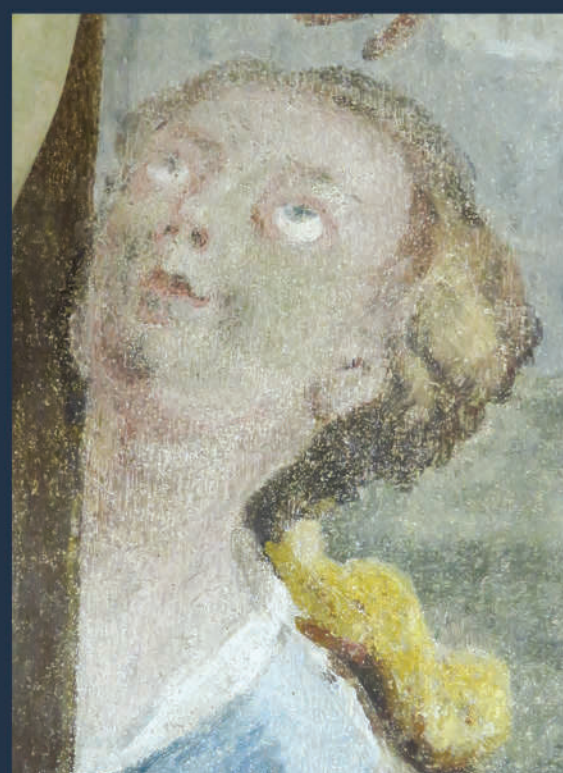
- stratigrafski istražni radovi na polikromiji
- dezinfekcija
- probe uklanjanja i uklanjanje naknadnih slojeva/preslika
- rekonstrukcija nedostajućih dijelova nosioca
- nadoknade u sloju osnove
- reintegracija u sloju polikromije/ retuš
- završno zaštitno lakiranje
- zamjena dotrajalih drvenih tipli i montaža na zidni oslik

Rezultati konzervatorsko-restauratorskih radova

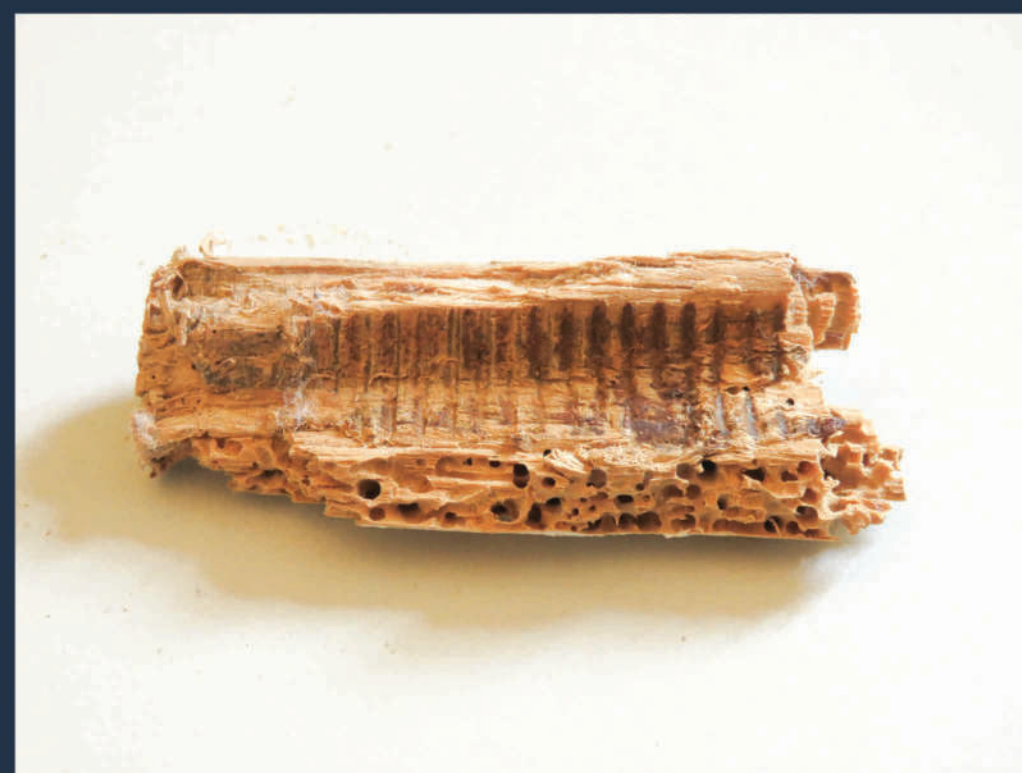
Izvedeni konzervatorsko-konzervatorski radovi pridonjeli su boljem očuvanju umjetnina. Reintegracija oslika zidne slike omogućila je bolju čitljivost kompozicije i likova, a posebno njenog smjelog kolorita koji je odlika Rangerovog nasljeđa na slikarstvo Pavlina. Prezentacija izvorne polikromije na korpusu Krista otkrila je kvalitetu oslika kao i verističke detalje koji pridonose izvornijem doživljaju skulpture. Korpusu Krista vraćena je prvotna funkcija, a time i zakružena cjelina ove slikarsko-kiparske kompozicije.

Slika 7. učvršćivanje žbuke injektiranjem

Slika 8. detalj Marije Magdalene nakon retuša

Slika 9. dotrajala drvena tipla pronađena u zidnoj šupljini slikanog križa

Slika 10. detalj lica korpusa Krista tijekom retuša

Slika 11. detalj Kristove rane nakon retuša